

V/HT\

Länsirata- päätöksenteon
ennakkovaikutusten arviointi

Miksi päätösten vaikutuksia arvioidaan ennakkoon?

- Eri ratkaisuvaihtoehtojen kuvaus ja niiden vaikutusten arviointi ennen päätöksentekoa on osa hyvää valmistelua
 - Tarpeellisuudesta ja laajuudesta vastaa asian esittelijä
- Päätöksentekoa varten
 - tuodaan esille mahdolliset eri vaihtoehdot
 - tarkastellaan niiden vaikutuksia pitkällä ja lyhyellä aikavälillä
 - samalla voidaan myös varmistaa, että päätökset tukevat kunnan strategisia tavoitteita
- Lainsäädäntö edellyttää
 - THL 11 § velvoittaa arvioimaan ennalta päätösten vaikutuksia ihmisten terveyteen ja hyvinvointiin
 - Tasa-arvolaki 4 § velvoittaa arvioimaan ennalta päätösten sukupuolivaikutuksia
 - YK:n lasten oikeuksien sopimus 3 artikla edellyttää, että lapsia koskevissa päätöksissä harkitaan ensisijaisesti lapsen etua
- Valtuuston sitova toiminnallinen tavoite vuodelle 2022

Arviointitaulukko Länsiradan osakassopimus

	V0 = Nykytila tai että asialle ei tehdä mitään	V1 = Länsirata rakennetaan
Vastuullinen taloudenpito	Vastuullisen talouden näkökulmasta nykytilan osalta ei suoraa vaikutusta, mutta Etelä-Nummelan alueen osalta on investoitu Länsiradan näkökulmasta asuin- ja työpaikka-alueita. Aikaisemmin tehty raiderahasto purkautuisi ja toisin yhdelle vuodelle merkittävän tulosvaikutuksen.	Länsiradan toteuttaminen vaikuttaa merkittävästi kunnan talouteen erityisesti rahoituksen näkökulmasta. Mikäli hanke etenee, lainakanta kasvaa, koska investoinnit rahoitetaan velalla. Tämä edellyttää talouden hallittua sopeuttamista, jotta velkaantuminen ei muodostu riskiksi ja kunnan talous säilyy kestäväenä pitkällä aikavälillä. Vastuullisen taloudenpidon näkökulmasta on välttämätöntä varautua hankkeen edetessä toimenpiteisiin, jotka tukevat rahoituksen tasapainoa. Kunnan investointien toteuttamista on arvioitava kriittisesti ja aikataulutettava siten, että vain välttämättömät muut investointihankkeet etenevät. Tulorahoituksen vahvistaminen on keskeistä, mikä voi tarkoittaa mahdollisesti kunnallisveron maltillista korotusta sekä aktiivista maapolitiikkaa ja tonttien myyntiä investointien rahoituksen tueksi. Samalla käyttötalouden menoja on hillittävä ja toimintaa tehostettava, jotta saavutetaan vahvempi vuosikate ja kompensoimaan lisävelan ottamista. Olemassa oleva Raiderahasto tuo vakauttavan tekijän käyttötalouteen. Noin 14 miljoonan euron raiderahastoa voidaan purkaa vuosittain siten, että se kohdistuu poistojen ja korkokulujen osuuteen. Tämä mahdollistaa sen, ettei Länsirata aiheuta jyrkkää tulosvaikutusta, vaan kustannukset voidaan hallita tulosvaikutteisesti ja tasata useammalle vuodelle. On kuitenkin huomioitava, että Länsirata voi tuoda positiivisia taloudellisia vaikutuksia tulevaisuudessa, jota ei voida huomioida lyhyen aikavälin arvioinnissa. Hankkeen toteutuminen voi lisätä kunnan houkuttelevuutta, mikä näkyy ajan myötä kasvavina verotuloina ja mahdollisuutena maanmyynteihin, jotka tukevat kunnan taloutta pitkällä aikavälillä. Jos tavoitteena on välttää lainakannan jyrkkä kasvu, kokonaisuutta on tarkasteltava strategisesti. Kunnan investointien aikataulutus, tulorahoituksen lisääminen, käyttötalouden hallinta ja raiderahaston hyödyntäminen muodostavat kriittisen kokonaisuuden, jolla varmistetaan kunnan talouden kestävyys hankkeen edetessä.

Arviointitaulukko Länsiradan osakassopimus

	V0 = Nykytila tai että asialle ei tehdä mitään	V1 = Länsirata rakennetaan
Helsingin seudun kasvukunta	Ei vaikutuksia	Länsirata ja sen toteutuminen on määritetty strategiassa Vihdin kunnan tärkeimmäksi kasvuinvestoinniksi. Länsiradan toteutumisen on ennakoitu kasvattavan kunnan nettomuuttoa ja vauhdittavan asukasluvun kasvua. Asemanseudun kaavarungon mukaan alueelle asemanseudulle voitaisiin kaavoittaa 8500 asukkaan asuinalue. Ratayhteyksien on todettu houkuttelevan kuntiin erityisesti korkeakoulutettuja hybridityön tekijöitä. Kaavoituksella tulee huomioida nykyisen keskustan ja tulevan asemanseudun yhdistäminen, jottei Nummelan keskusta-alue hajaannu useammaksi erilliseksi kokonaisuudeksi, vaan muodostaa jatkossakin yhden eheän kokonaisuuden.
Koti yrityselämälle	Ei vaikutuksia	Länsirata edistää Huhmarin KM-alueen toteuttamista. Aseman sijainti lähellä Etelä-Nummelan yritysalueita tukee yritysten työvoiman saatavuutta ja helpottaa yritysten houkuttelua Vihtiin. Kiinteä raideyhteys tekee Vihdistä varmemman investointikohteen yrityksille. Radan rakentaminen tuo työmahdollisuuksia paikallisille yrityksille. Rakentamisvaiheessa työllistämisvaikutus rakennusalalla tulee olemaan suuri ja tarve paikallisille palveluille myös urakoitsijoiden toimesta kasvaa useamman vuoden ajaksi.
Hyvinvoiva henkilöstö	Ei vaikutuksia	Länsirata toteutuessaan helpottaa henkilöstön liikkumista Nummelaan ja Vihtiin muista radan varren kunnista. Liikkuvuuden parantuminen parhaimmillaan lisää osaavan henkilöstön saatavuutta, kun työssäkäyntialue laajenee.

Arviointitaulukko Länsiradan osakassopimus

	V0 = Nykytila tai että asialle ei tehdä mitään	V1 = Länsirata rakennetaan
Digitalisaatio	Ei vaikutusta	Ei vaikutusta
Ilmasto- ja ympäristötyö	Ei luontovaikutuksia. Ilmastovaikutuksissa tieliikenteen hiilidioksidipäästöjä ei saada vähennettyä.	Linja-auto: 27,2 gCO₂e/hkm (ghg-conversion-factors-2022-full-set.xls) ja Matkustajajunat: 1,2 gCO₂e/hkm (VR-vuosiraportti-2023.pdf) Eli matkustajajuna on noin 22,7 kertaisesti vähempipäästöistä verrattuna linja-autoon henkilökilometreillä verrattuna. Kokonaisuutena hanke tukee Suomen ilmastotavoitteita ja kestäväää liikkumista, mikäli ympäristöhaittoja vähennetään suunnittelussa ja rakentamisessa tehokkaasti (esim. tunnelointi, melusuojaus ja vesistönsuojelu).. Hankkeesta on laadittu YVA eli ympäristövaikutusten arviointi. Rakentamisen aikaiset päästöt ja luontovaikutukset ovat merkittäviä, mutta ne jakautuvat pitkälle ajalle ja suurelle matkustajamäärälle.
Liikkuminen	Ei vaikutusta	Strategiassa mitataan kuntalaisten tyytyväisyyttä liikenneolosuhteisiin ja julkiseen liikenteeseen. Länsiradalla ja junaliikenteen alkamisella on suuri vaikutus kuntalaisten kokemukseen liikenneolosuhteista ja julkisen liikenteen toimivuudesta. Tulevaisuudessa kunnan tulee huomioida asemanaluetta suunniteltaessa asemanseudun saavutettavuus niin autolla, julkisille liikennevälineille sekä kevyelle liikenteelle.
Hyvinvoivat vihtiläiset	Tyytyväisyys julkiseen liikenteeseen ja liikkumisyhteyksiin säilyy ennallaan. Liikenneyhteyksien parantamiseksi on tehty jo aiemmin merkittäviä parannusliikkeitä muun muassa ELY-vetoiseen joukkoliikenteeseen liittymisen muodossa.	Hyvinvoivien vihtiläisten näkökulmasta yksi merkittävä tavoite on ollut tyytyväisyyden lisääntyminen asuinkuntaan. Joukkoliikenne on ollut kotikuntaan liittyvää tyytyväisyyttä mittaavissa kuntapalvelukyselyissä huonoimpia arvioita saanut palvelu, ja Länsirata merkitsee isoa satsausta sen kehittämiseksi. Objektiivisesti arvioituna yleisen levottomuuden lisääntyminen radanvarsialueilla saattaa muodostua tulevaisuudessa haasteeksi. Riskiä merkittävästi pienentää kumminkin aseman sijainti suoraan taajaman kyljessä.

